

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 70. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditor'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tr-o provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 4/16 Septembrie 1866.

Evenimente politice.

Sabiu în 3 Septembrie.

Mai multe foi de Vien'a aduc scirea, că cestiunea ungu-résca e amanată. Curmarea acést'a a pertractărilor în cestiunea ungu-résca o afla unu corespundinte vienezu dela P. Ll. în următoarele cauze:

„Vin'a amanărei“ dice cor., „nu e de a se cauta în greutățile ce le-aru fi pututu provocă întielegerea asupra programului ministrilor. De altu mintea mi e forte greu a gasi espressiunea cea adeverata la caus'a acést'a, pentruca eu afirmazu, că deca ministeriulu nu s'a pututu realisa, vin'a nu o porta neimpacabilitatea principiilor. Atunci nu amu nimeritu espressiunea adeverata, de ore ce principiile sunt reprezentate de persone, și deca ministeriulu a datu de pedeci în cestiuni personale, totusi a invinsu principiulu reprezentatu de personalitatea, carea si-a pastratu terenulu ocupatu de dens'a. Precatu scimu intrebarea cea d'antăiu se inverti pre lănga impregiurarea, că cine sa fia în fruntea ministeriului. Nu potu sci, deca bar. Sennyey aru fi fostu cumva ga'ta a intră în unu ministeriu Andrassy, la casu, candu regimulu din majoritatea dietei i aru fi oferatu unu portu-foiu; din contra, dupa cum audiu mi se pare ca Escelent. Sea numai dandu-i-se presidiulu se pote castigă pentru ministeriu. De ore ce insa deakistii nu credu în fusiune sub conditiunea, că sa între vre-unu membru alu dreptei séu unulu alu regimulu de acum, care au combatutu sistemulu parlamentariu, în ministeriu, asiá ei trebuie cu atât'a mai decisivu sa refuze intrarea loru în unu ministeriu, carele sa fia sub presiedinti'a unui membru, de-si omu de frunte, dar alu regimulu de acum. Asiá dara nu e cestiune pura personala, de carea s'a sfermatu ministeriulu. Principiulu în cercurile competente se vede că inca nu au invinsu. Deca aru fi triumfatu principiulu atunci intrebarea, că cine sa fia ministru, nu aru mai fi datu de greutate mari. Invinge principiulu, atunci trebuie sa pasiesca înainte acei ce suntu purtatorii principiulu și carii si pentru venitoriu voru sci sa-i dea espressiunea cea mai fidela. Representantii celuilaltu principiu voru fi despagubiti pentru resignatiunea loru de o parte prin consciinti'a ca si au plinitu detori'a de patrioti și de alt'a prin respectulu din partea natiunei.“

Unu teleg. alu H. Ztg. spune, că N. Fr.Pr. din Vien'a accentueza impacarea regimulu cu Ungari'a, mai alesu pentru cestiunea orientala.

Deputatii germano-austriaci au avutu o conferintia în Ausee. La acésta conferintia au lătu parte Dr. Berger, Dr. Schindler, Dr. Rehbauer, Dr. Gross, Dr. Fleckh și alții. Kaisersfeld nu au pututu luá parte din caus'a bolnavirei sele. Consvaturile loru au fostu despre o manifestatiune politica; scriptulu respectivu insa s'a decisu a-lu comunicá mai antăiu cu sotii loru politici din Vien'a, Brünn, Prag'a s. a. spre a se declará, deca se invoiescu sa se alature si ei la acést'a manifestatiune.

Dupa „Politik“, deputatii adunati în Ausage au adusu concluse în care se cuprindu cam următoarele: A multiam pre slavi, pre basea celei mai mari respectări egale a fia-cărei natiunități și pre basea unui parlamentu centralu. Fatia cu dorintiele magiarilor sa nu accepteze nici unu obligamentu, care aru fi în contr'a intereselor slaviloru din Ungari'a. —

Totu dupa tel. de mai susu se spune, că foile prussiane vorbescu pentru prepararea de resbelu, cu scopu de a ascurá rezultatele de pâna acum ale Prussiei.

Din Parisu aflămu, că „Patrie“ constatéza necesitatea grabnicei recunósceri din partea Portiei, a Princip. Carolu, de Suveranu alesu alu României. Despre conditiunile puse de Porta dice acea foia, că nu se potu primí, si asiá e de lipsa o transactiune, prin care sa se mijlocésca recunóscerea, prelănga sustinerea suzeranității. Deca deslegarea acestei cestiuni s'aru mai amaná, atunci nu aru mai justificá nimicu traganarea recunósceri Principelui Carolu din partea puteriloru celor mari.

În Itali'a au datu ansa la temeri cursulu celu incetu alu negociărilor de pace. Nazione asigura, că situatiunea diplomatica

eschide cu totulu reinceperea ostilităților. — Din Veneti'a scriu cor. la diuarele vieneze, că se facu pregatiri mari pentru primirea regelui Victoru, séu celu putinu a altei celebrități italiene.

Din Constantinopole se telegraféza că pe insul'a Candi'a în tóte dilele suntu intalniri sangeróse între greci și turci. Militi'a pasiesce pretotindenea cu energia.

Din Aten'a se telegraféza, că în Epiru au eruptu în mai multe locuri revolutiunea contra esageratiuniloru din partea autorităților turcesci. 3000 de insurgenti au atacatu trupele turcesci, dintre cari 11 morti și 250 vulnerati. Representantii Angliei și ai Prussiei au calatoritu în părțile insurectiunei sa studiese situatiunea.

Din Bucuresci aflămu că Stirbei și Sturz'a au calatoritu la Constantinopole în caus'a recunóscerei Domnitoriului.

1848.

„Pesti Napló“ organulu partidei lui Deák, luandu-si motivulu din negociatiunile ce suntu în pertractare asupra cestiunei ungu-resci, declará, înainte cu vre-o cate-va dile, categorice, că: Ministeriulu ungurescu trebuie sa fia eschisivu din barbati de partid'a sea și că compunerea lui trebuie sa se realizeze inca înainte de redeschiderea dietei pestane; iara „contraconcesiunea“, carea aru fi sa se faca din partea ungu-résca pentru concessiunile de mai susu, o precece aceeași foia într'acolo: proiectulu subcomitetului pentru afacerile comune cuprinde în sine déjà concessiunea cea mai estrema și memoratulu ministeriu ungurescu si va dá tóta silinti'a, că sa esopereze primirea acestui operatu (alu subcomitetului) în casa deputatiloru. *)

Din acestu ultimatu se vede mai antăiu, că partid'a lui Deák respinge ori ce transactiune cu conservativii, încatu privesce formarea unui ministeriu de coalitiune. Cine si pote aduce aminte, că „Pesti Napló“ au desvoltatu, fatia cu Ardélulu și cu comitatele unguresci, unu programu de cea mai strinsa centralisatiune legislativa, cu scopu de a esoperá regimulu parlamentariu, nu se va mirá atât'a, pentruca partid'a lui Deák nu va sa se fusioneze cu conservativii, ci se va mirá, că potu sa fia municipalisti conservativi, cari vreu sa mérga mâna 'n mâna cu barbati dela „Pesti Napló“ spre a deslegá problem'a: de a pune în lucrare în Ungari'a, de o parte centralisatiunea parlamentara și totudeodata de alta parte, autonomi'a municipala.

Precandu „Pesti Napló“ pretinde asiá de categoricu unu ministeriu ungurescu, va fi batutu la ochi fia-cărui, că chiaru si pentru acestu casu, primirea neschimbata a „operatului comitetului“ asupra afaceriloru comune din partea casei deputatiloru din Pest'a, fu semnalata (din partea lui P. N.) de o eventualitate óresi cum pusa în intrebare.

Sinceritatea acést'a o putemu numai laudá. Partid'a lui Deák insa, deca si în diet'a presenta nu se afla în rol'a cea vâierabila dela 1861, candu partid'a resolutiunei o impingea înainte, precandu erá de opiniune că ea ins'a dirige lucrurile, — ea si astadi e departe de a dominá situatiunea pe deplin în cas'a deputatiloru. Unu numeru bunisioru de esperiintie, din sesiunea trecuta, indreptatiescu lumea la recunóscerea acestui adeveru. Unui ministeriu din partid'a lui „Pesti Napló“ i se pote asiá dar usioru intemplá, că pe lănga totu proiectulu memoratu despre afacerile comune, reprezentatu de acea partida, sa fia resturnatu de o coalitiune a partidei lui „Hon“ cu reprezentantii natiunitățiloru nemagiare.

Recercămu pre toti cei partasi a nu perde din vedere posibilitatea acést'a: Partid'a resolutiunista voiésce uniunea curatu personala, si este asiá dara în interesulu ei de a resturná operatulu ermafroditu de uniune personala și reala; natiunitățile nemagiare insa au tóta caus'a de a resturná unu ministeriu, a cărui partida s'a aretatu mai netoleranta între tóte partidele magiare, în cestiuni natiunale si au statoritu în „Pesti Napló“ unu programu de centralisatiune aministrativa, care dupa tóte judecătiele (opiniunile) or-

*) A se vedé în privinti'a cestiunei acestei si cele dela Ev. pol. R.)

ganeloru publicistice nemagiare periclităza deadreptulu natiunile slave și pre cea româna.

Decă ne întrebăm acum, ce oferă pentru monarhia întreaga desu memoratulu elaboratu, pentru a cărei victoria în cas'a deputajloru din Pest'a, partid'a lui Deák nici nu voiesce și nici ca pôte sa stea buna,— e de ajunsu sa revocăm în memoria, acele lucruri faplice, ca programulu acest'a scôte afara dintre afacerile comune civillist'a monarcului, ea esprima invoirea Ungariei de a recunôsce, dupa o convenire sêu întielegere libera, o parte din datori'a statului și ca și în privinti'a afaceriloru recunoscute de comune, propune o tratare cu totul deosebita, prin câte o delegatiune imperiala de dincôce și de dincolo de Lait'a. Programulu acest'a fu dejă desemnatu, nu numai de jurnalistic'a centralistica, de neacceptabilu, ci și de întreaga jurnalistica federalistica. Se pôte asiâ dara prevedé cu securitate, ca unu atare programu va fi refusat în Prag'a, Brünn, Lemberg, Agram și Laibach precum și în Vienn'a.

Denumirea unui ministeriu ungurescu, pentru executarea acestui operatu, nu aru însemnâ nici decum a d e s l e g â cestiunea unguresca pentru monarhia întreaga, ci numai a o a d u c e pe tapetu. Introducerea unui ministeriu ungurescu din partid'a lui Deák, înca înainte de revisiunea legiloru din 1848 și înainte de regularea cestiunei municipieloru, nu aru fi alt'a decâtu de a stortiâ afacerea unguresca cu ignorarea cestiunei natiunitățiloru de asiâ, încâtu aceea aru deveni periculosa pentru Ungari'a și mijlocitu pentru monarhia întreaga.

În interessulu tuturor partasiloru trebuie numai sa dorim, ca pertratările cele unilaterale privitoare la cestiunea unguresca sa se termine câtu mai în graba. Ele nu fâra temeiu au alarmatu opiniunea publica în tierile coronei boemice, în Galiti'a, în regatulu triumfitu în tierile slovene și în Vien'a, și au umplutu de mare îngrigire tôte natiunitățile nemagiare din Ungari'a și Transilvani'a.

Cându va fi ajunsu odata regimulu imperiului întregu la cunoscentia, ca cu majoritatea casei deputajloru de prezentu, respective cu programulu ei de dreptulu publicu, nu se pôte ajunge unu programu ecuitabilu în privinti'a cestiunei statului întregu, atunci dór nu se voru mai puté retîné în Vien'a dela respunderea cestiunei mai departe: decă sub administratiunea de fatia se pôte cefp-tu în Ungari'a o majoritate în cas'a deputajloru, dela carea sa se pôta castigâ concessiuni mai mari pentru ide'a de întregitatea statului.

Noi dorim sinceru, că evenimentele sa dea regazu barbatiloru nostri de statu, pentru că cestiunile înca nedeslegate sa le pôta studiâ în modulu celu radicalu încetu de pâna acum! „Zkf.“

Tratatulu de pace între Austri'a și Prussia dela 23 Aug. 1866.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din grali'a lui Dumnedieu Imperatulu Austriei, Regele Ungariei și Boemiei, Regele Lombardo-Venetiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, Lodomeriei și alu Iliriei; Regele Ierusalimului, Marele Principe alu Transilvaniei etc. etc. etc.

Prin acest'a facemu cunoscutu și marturisim:

Dupa ce între plenipotentiatulu Nostru și între plenipotentiatulu regelui prussianu se încheiâ și subscrise la 23 Aug. în Prag'a unu tractatu de pace, carele din cuventu în cuventu suna asiâ:

Maj. Sea Imperatulu Austriei și Maj. Sea Regele Prussiei fiindu îndemnatu de dorinti'a, ca voru sa redea provinciiloru sele binefacerele păcei, au determinatu a stramutâ preliminariele ratificate în Nicolsburg la 26 Iuliu în tractatu definitivu de pace.

Maj. Sele spre acestu scopu si-au denumitu plenipotentiatii sei și anume:

Maj. Sea Imperatulu Austriei:

Pre consiliariulu intimu și camerariulu seu, legatulu extraordinariu și ministrulu plenipotentiatu bar. Felsach Adolf Mari'a Brenner, comandatorele imp. alu ordinului Leopoldinu, și cavalerulu reg. prussianu alu ordului vulturelui rosu de class'a prima, etc.

Iara Maj. Sea Regele Prussiei:

Pe camerariulu, consilierulu intimu și plenipotentiatulu seu, bar Car. Werther, posesorele ordinului vulturelui rosu reg. prus. și a crucei celei mari a ordului Leopoldinu imp. austriacu, etc.

cari convenindu în Prag'a la conferinti'a, dupa schimbarea plenipotentieloru aflate în forma corecta și buna, s'au învoitu la următoarele puncte:

Art. I. În viitoriu sa domnêsca, între Majest. Sea imp. Austriei și între Maj. Sea reg. Prussiei, pace și amicitia, precum și între eredi, successorii, statele și suditi loru.

Art. II. Cu privire la executarea punctului alu VI. a preliminarioru de pace asiediate în Nicolsburg la 26 Iuliu a. c. fiindca Imperatulu franciloru a declarat oficiosu în Nicolsburg la 29 a. c. prin plenipotentiatulu seu dela regele Prussiei: „qu'en ce qui concerne le Gouvernement de l'Empereur, la Vénétie est acquise à l'Italie, pour lui être remise à le paix.“ (ce se atinge guvernamentulu Imperatului, Veneti'a e castigata pentu Itali'a, că ea i se predea ei, dupa încheierea păcei;) Maj. Sea Imperatulu Austr. înca primêsca acest'a declaratiune și-si da invoirea la anesarea regatului lombardo-venetianu câtra regatulu italianu fâra ori ce conditiuni mai grele, decâtu sa primêsca detoriele, cari, conformu cu tractatulu de Zürich, voru cadé pe teritoriulu cesiunatu.

Art. III. Prisonerii sa se elibereze de ambe părțile numai decâtu.

Art. IV. Maj. Sea Imperatulu Austr. recunôsce desolvarea confederatiunei nemtiesci de pâna acum, și se invoiesce la o noua constituire a Germaniei fâra participarea statului imp. austriacu. În acestu modu promite Maj. Sea, ca va recunôsce relatiunea mai angusta federale, carea o

va statori Maj. Sea regele prussianu dela Menu (Main) spre média-nôpte, și-si da invoirea, ca statele de câtra média-di de lini'a acest'a sa pasiasca la o uniune, a cărei legatura natiunale cu confederatiunea nemtiesca dela média-nôpte se sustine pentru o complanare mai precisa din partea amboloru părți, carea apoi va avea esistintia internatiunale independinte.

Art. V. Maj. Sea Imperatulu Austriei și-cede Maj. Sele Regelui prussianu totu dreptulu ce l'a castigatu prin pacea dela 30 Oct. 1864 privitoare la ducatele Schleswig-Holstein, cu acea observatiune ca locuitorii districteloru nordice de Schleswig, decă voru esprime prin votu liberu dorinti'a de a se uni cu Denemarc'a (Dani'a), sa se dea Denemarcei.

Art. VI. M. Sea Regele Prussiei, la dorinti'a M. Sele a Imp. Austriei, se dechiara plecatu, ca la schimbările ce au a se face în Germani'a, teritoriulu presinte alu regatului sasonicu lu va lasâ în marimea lui de pâna acum, sustinendu-si totu odata dreptulu, ca contribuirea Sasoniei la spesele de resboiu și pusetiunea ce va avé a ocupâ în viitoriu regatulu sasonicu în confederatiunea dela média-nôpte le va regulâ mai particulariu într'unu tractatu de pace separatu, ce va avé a-lu face cu M. Sea Regele Prussiei.

Totu odata M. Sea Imp. Austriei promite, ca va recunôsce despusetiunile nôue, împreuna cu schimbările teritoriale, cari le va face M. Sea Regele prussianu în Germani'a média-noptiala.

Art. VII. Pentru despusetiunile privitoare la averea confederatiunei dela média-nôpte dupa schimbarea tractatului de fatia celu multu în siese septemâni va conveni o comisiune în Francfurtu de Menu la carea suntu a se însinuâ tôte pretensiunile referitoare la confederatiunea nemtiesca și în siese luni a se licuidâ. Austri'a și Prussi'a voru fi în acest'a comisiune reprezentate, standu-le în voi'a libera a face astfelu tôte guvernele confederatiunei.

Art. VIII. Austriei i remane dreptulu, a duce din cetățile confederale, aceea ce e proprietate austriaca, precum și competinti'a sea matricularia din averea miscătoare confederale, sêu a dispune despre ea dupa placu; acest'a are valóre pentru tôte averile miscătoare ale confederatiunei.

Art. IX. Oficiantiloru servitoriloru, și pensiunistoru ai confederatiunei li se asigura pro rata în matricula pensiunile ce le competu și respective multor'a le suntu concesse.

Regimulu r. prussianu ia însa din cass'a matricularu a confederatiunei pensiunile și ajutătoarele ce pâna acum se denegau pentru oficerii armatei de mai înainte de Schleswig-Holstein și pentru urmatorii loru.

Art. X. Primirea pensiuniloru aprobate de câtra c. r. locutientia în Holstein remane concesa interesantiloru.

Sum'a de 449,500 taleri daniani în oblegatiuni de statu daniane cu 4% ce se afla în pestrare la regimulu c. r. austriacu și e a finantiei de Holstein, se va redâ acestor'a de locu dupa ratificarea tratatului acestui'a.

Nici unulu care se tine de ducatele Holstein și Schleswig și nici unu supusu alu Maj. Sele Imperatului Austriei și a regelui Prussiei va fi persecutatu nepaciuitu, sêu conturbatu în persón'a ori averea lui pentru purtarea lui politica în restempulu intemplaminteloru și a resbelului din urma.

Art. XI. Maj. Sea Imperatulu Austriei se deobligâ a solvi o suma de patru-dieci milióne taleri prussiani Maj. Sele regelui Prussiei spre acoperirea unei părți a speseloru cauzate Prussiei din resbelu. Din sum'a acest'a însa sa se detraga sum'a speseloru de resbelu, ce Maj. Sea Imperatulu Austriei în virtutea §. art. XII. a numitei păci de Vien'a din 30 Oct. 1864 are sa le pretinda dela ducatele Schleswig și Holstein, în 15 milióne taleri prusesci, și câ ecivalentu alu sustinerii libere ce armat'a prusésca o va avé în tierile austriace ocupate de ea pâna la încheierea păcei, în 5 milióne, asiâ încâtu remanu de plata numai 20 milióne.

Jumetate din sum'a acest'a se va cvitâ deodata cu ratificarea reciproca a tratatului acestui'a, iara a dáu'a jumetate cu trei septemâni mai târziu, la Oppeln.

Art. XII. Retragerea trupelor r. prussiane de pre teritoriale austriace se va îndeplinî întru trei septemâni dupa schimbarea ratificatiunei a tratatului de pace. Din diu'a în schimbării ratificatiunei functiunelu guvernamenteloru generale prusesci se voru reduce curatu la cerculu loru de activitate militarescu.

Despusetiunile speciali, dupa cari are sa se faca acest'a retragere, suntu otărîte într'unu altu protocolu ce forméza adausu la tratatulu acest'a.

Art. XIII. Tôte tratatele și convenirile încheiate între amendoué în părți înainte resbelului, încâtu acele dupa desolvarea relatiunei confederatiunale dela natur'a loru nu voru trebui sa-si pârda activitatea, se punu prin acest'a de nou în valórea loru.

În deosebitu se sustine valórea conventiunei generali de Cartelu (invoire pentru rescumperarea prinsiloru în resbelu) între statele confederative nemtiesci din 10 Februariu 1831 cu tôte despusetiunile adause la aceea. Însa regimulu c. r. austriacu dechiara ca tratatulu de valuta încheiatu în 24 Ian. 1837, prin desolvarea relatiunei confederale nemtiesci, și perde valórea pentru Austri'a, și regimulu r. prusescu se dechiara învoitu a intrâ în desbaterile cu Austri'a și cu ceilalti participatori pentru nimicirea acesti cotratu.

Pentru acest'a în. contrahenti și reservâ a începe câtu mai curendu desbateri asupr'a revisiunei tratatului de comerciului și de vama din 11 Apriliu 1856, în întielesulu usurării comunicatiunei reciproce.

Deocamdata numitulu tratatu sa aiba valóre cu aceea observare, ca fia-câru dintre în. contrahenti i sta liberu, pre acela dupa înscuintiare de siese luni, a-lu lipsi de validitate.

Art. XIV. Ratificatiunile tratatului cestui'a sa se închimbe în Prag'a pâna în restempu de 7 zile sêu daca se pôte și mai curendu.

Spre întărirea acestui'a plenipotentiatii respectivi au subscrisu tratatulu acest'a și l'a prevediutu cu sigilulu însemneloru loru.

S'a intemplatu la Prag'a în a 23 diu'a lunei. Aug. în anulu mantuirei o mie optu sute siésedeci și siese.

(L.S.) Brenner m. p.

(L.S.) Werther m. p.

Asiâ noi toti articuli tratatului acestui'a precum și ai protocolului adausu la art. XII., i amu esaminatu precisu aplaciatu și concesu și promitemu cu cuventulu Nostru imperatescu a-i respectâ întru totu întielesulu loru, și despusetiunile loru a le împlini precisu și Noi și urmatorii nostri.

Spre întârrire amu subscrisu Noi cu mân'a propria acestu instrumentu de ratificatiune, și dicemu sa i se impuna și însemnulu imperatescu.

S'a intemplatu in capitala si resiedinti'a Nôstra Vien'a in a 27 di a lunei Augustu in anul Domnului o mie optu sute siesedeci si siese, alu regimulu Nostru intr'alu optu-spredecelea.

Franciscu Iosifu m. p.

Alesand. conte de Mensdorff-Pouilly m. p. La pré in. demandatiune a Maj. Sele c. r. apostolice Pudiger conte de Aldenburg m. p. consiliariu de curte si ministerialu.

Conferintie invetiatoresci din scaunulu Mercurci.

Sabiiu in 30 Augustu 1866.

Stimate Domnule Redactoru! Cetindu in nr. 67 alu „Tel. Rom.“ espresa dorintia de se publica ce-va mai apriatu despre cursulu acestoru conferintie mi iau indrasnela a ve rugá, sa primiti aceste putine renduri in pretiutulu „Tel. Rom.“

In 22 Augustu, tinendu-se dimineti'a la 6 ore servitiulu Ddieescu dupa finirea acestui'a se deschise conferinti'a I. prin o cuventare din partea prea onor. Domnu protopopu P. Bodila, si in care onorat. Domnu protopopu i-si luá de basa cuvintele mantui-toriului „mergeti si propovediti in tota lumea evangeli'a“ — dupa acést'a denumindu de conducatoriu alu acestoru conferintie pre Diaconulu si Invetiatoriulu din Poiana Ioann Sierbu, — acést'a respunde prin alta cuventare Domnului protopopu, amintindu totu-deodata si de urzitoriulu acestoru conferintie, Escelenti'a Sea Preasántitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a.

Dupa acestea au urmatu conscrierea, de unde vediarámu cu durere, ca din 30 de invatiatori numai 15 au fostu de fatia, iara ceialalti absentii, — si mai cu séma totu de acei'a, cari au lipsitu si in anii trecuti. — Ce se atinge de studiele loru facute, o parte au norma si pedagogia, multi si cu 4 si 5 clase gimnasiale si Pedagogi'a s'au teologi'a, — iara plat'a loru vartase intre 50 fl. — (Apolou micu) — si 150 fl. Poiana. — Se luara mai intaiu Instructiunea din 1862 care s'au desbatutu din §-u in §-u cu acést'a se fini conferinti'a prima la 4 ora. Dupa amédi la 2 ore se continuara instructiunea susu numita pâna in fine, dupa care urmara desbaterile asupr'a Abedariului de profesorulu Z. Boiu, unde vediarámu din respunsulu invatiatoriloru ca se introduce in scólele populare cu succesu bunu. — Desfasiurandu-se din partea conducatoriului inca datorintiele invatiatoriului fatia cu alte persóne si mai cu séma cu preoti, se decisa unanimiter cá atátu despre absentarea invatiatoriloru cátu si despre tóte acestea defecturi, sa se faca in scrisu aretare Scaunulu protopopescu. — Cu acestea se fini conferinti'a a 2-a pre la 6 ore. — In 23 dupa servitiulu Ddieescu se incepu a 3-a conferintia cu urmatórele: prin ce se póte desvoltá trupulu; pâna unde are sa se intinda nutrementulu, si ce scaderi fisice si morale trage dupa sine; ce folosu aduce curatieni'a, regularitatea. etc. cumu sa se póta deprinde invetiaceii in conceptarea epistoleloru, obligatiuniloru, cuitantielor, si altoru lucruri practice in vietia. Dupa amédi se puse intrebarea despre predarea Computulu de Dlu profesorulu Popescu. —

Mai uruara examenu din cantári si tipicu. — Ambe acestea conferintie durara cá si cele d'antaiu.

In acestea conferintie escelara Invatiatorii N. Pop'a, Apoldumare, — N. Toparceanu, Apoldu-micu, N. Greavu, Toparci'a, si I. Mutiu Ludosiu; — mai tinendu-se atátu din partea Dlu Protopopu, cátu si a conducatoriului cáte o cuventare potrivita — se finira conferintiele pre acestu anu. — N. O.

Sabiiu 4 Septemvre. Joi'a trecuta s'a inceputu cursurile clericali si pedagogice in Institutulu nostru archidiecesanu de aici. —

Brasiovu 11 Sept. n. Intre alte viptime, cu care comun'a nôstra platí mortiei tributulu seu numerámu astadi si pre bravulu nostru concetatienu negutiatoriu si proprietariu de casa Nicolae Voinescu, carele in etate de 72 ani si dupa o vietia fericita de 47 ani in casatoria, in urm'a unei bóle tifóse numai de 3 zile repausá pe la 2 ore d. a. in Domnulu. Crestinu evlaviosu, románu bunu, patriotu lealu, aflámu pre acestu conce-tatienu alu nostru de unu siru lungu de ani cá curatoru si reprezentantu la biseric'a cea mare dela St. Nicolae, cá eforu si benefactoru alu scóleloru intre fruntasi, mai târdiu cá censoru la banc'a nationala, mai in scurtu la mai multe locuri de onóre in comun'a nôstra si in gremiulu comerciantiloru. Nicolae Voinescu lasá in doliu mare pre bun'a si evlavios'a sotia, cocón'a Eufrosin'a n. Ciurculu si fiies'a cocón'a Zoe ved. Dim'a, mama la patru fii, cum si pre alte rudeni.

Coler'a perdú de câte-va dile din puterea sea multu; eri de ecs. n'aru fi muritu nimeni de acea bóla, precum se spune. Intre acestea gazet'a germana de aici publica list'a mortiloru din tóte pârtile comunei pe tempulu dintre 21 si 31 Aug. Aceeasi suie la 93. Dintre acei'a numai vre-o 16 au muritu de alte bóle, iara ceialalti de colera. List'a e facuta dupa confesiuni. Din aceeasi se vede, ca in acelea dile din confesiunea evangeliica (sasi) au muritu in proportiune mai multi decátu din tóte celelalte. Acést'a impregiarare da ocaziune a cercetá mai de aprópe dupa causele fisice si psihice ale acelei'a.

Gazet'a germana inca'si radica abia vocea in contr'a necu-

ratieniloru mai alesu dela macelari. A fostu tempulu odata de a nu mai tacé in placerea cutaroru veri, nepoti, cumnati etc. (G.Tr.)

Zernesti din 31 Aug. (2 Sept.) 1866.

Domnule Redactoru! Petrecandu de vre-o câte-va dile la Zernesti ayui ocaziune a asistá la examenu de catechisatie, tinutu astadi Dumineca cu feciorii si fetele de aici. Subt presidiu p. o. D. Protopopu alu tractului I. Metianu se incepú esaminarea la 12 ore in scól'a comunala si se urmá mai intaiu cu fetele apoi cu feciorii indeosebi, ambe seselele intr'unu numeru fórte frososu. Dupa facerea rugaciunei urmara intrebárele din partea on. Inv. I. Comsi'a, intr'unu tipu fórte practicú si acomedatu limbagiului tineriloru. Respunsurile dela toti nu numai din rugaciunile si invetiaturile crescinesci prescise, dara si din istori'a biblica au fostu surprindiatóre. Era o placere a audí cum fia-care cu ineredere cu o voce sonara si o vioiciune sciá istorisí curentu istosi'a biblica. Tóte acestea erau mai multu de unu documentu, ca ordinatiunile Archieresci despre catechisare s'au tinutu aici cu deosebita acuraletia.

In urma incheiá prea on. d. Protopopu cu o cuventare fórte potrivita, in care mai intaiu si arata placerea sea pentru sporiulu aratatu dupa acea apostrofa, ca din tóte acele istorióre din biblia sa-si traga (tinerimea) cáte o invetiatura morale si sa o urmedie in decursulu vietiei; arata mai departe prin esemple evidente si convingatóre, cum are sa parasésca tinerimea unele abusuri ereditate in privinti'a imbracamintei, recomanda curatienia preste tóte si fetitiloru specialminte cultivarea grádiniloru de flori si legumi, etc. Cu aceste se incheiá esaminarea. Acestea le aducu la cunoascintia publicului, cu dorintia cá si pe airea asiá sa se urmedie. Unu P.

Principatele române unite.

Impartásimu dupa „Romanulu“ urmatórele: Se lucréza, la Cernauti in tipografi'a Eckhardt, subt ingrijirea unui némtiu, d. Rump, o carticica prin care se sustine desbinarea Moldaviei si aruncarea Romaniei in manile guvernulu rusescu. Peste putine dile acea scriere sa va impartí in Moldavi'a. Se vorbesc in ea contr'a unirei, contr'a Domnitoriului Carolu I, pe care-lu privesc inea si cá nealesu, in contr'a guvernulu, si tóte aceste, ne spunu corespundintii nostri, „suntu descrise asiá incátu se inflacare pe omulu celu mai rece si se impinga tier'a spre Russi'a, ale cárei simtieminte pentru Romania suntu aretate cá fratiesci si pe care o arata cá cea mai mare si statorica binefacatóre a Romaniei.“ Asemenea incercári in favórea Russiei s'au vediatu mai deunádi chiaru in unele foi din Bucuresci; si póte acum intipuí cine-va ce póte continé acea brosiura.

Titlulu brosiurei este: „Espunere a intemplárilor in t i é - r'a Moldovei dela 1859 pâna acum. Prelucratu de Ioann Morariu (nume ce nu este alu autorelui).“

Tipografulu, (dice unu altu corespundinte alu nostru, fórte sicuru si bine informatu), si inca unulu, amicu cu tipografulu si cu autorele, suntu platiti fórte bine. Cuprinsulu si ideia generala este: dechiararea ca Moldovenii nu voiescu unire nici subt principe strainu nici indigenu. Principele Carolu nu e alesu, nici recunoscutu de Moldoveni si numai nisce siarlantani au umblatu cu nisce liste prin Iasi in cari s'au inscristu alti siurlantani si nimenea altulu.

Desfasiurarea celoru din Iasi din 3/15 Apriliu ca o revolta causata de Valachi, iara nici decum de Russi pentruca Russii suntu cei mai mari binefacatori ai Romaniloru, bajocuri peste bajocuri asupr'a guvernulu, Haralambie, dfuariulu Romanulu si altii si asupr'a 164 de Valachi asupr'a cáror'a poporulu sa se scóle si sa-si resbune. — Provocári cátra poporu si apelu cátra puterile garanti — nedreptátile si talhariiele guvernulu din Valachi'a. Miserabi'a stare a Moldoveniloru in care i-e adusu guvernulu din Bucuresci. — Defaimári asupr'a Valachiloru si dovedi cum ca numai cincini ebuni si revolutiunari au facutu totu.

Prin tóte pârtile unde Mari'a Sea Domnitoriulu a binevoitu a se opri, ne spune atátu Monitoriulu cátu si corespundintie particulare ale acestei foi, a fostu intempinatu cu viua aclamatiuni de bucuria, si cele din urma seiri sosite ne spunu ca M. S., Samba-t'a trecuta se afla in Iasi, unde a avutu primirea cea mai splendida pe care i o pregatise poporulu iasianu de mai nainte, si unde manifestatiuni de bucuria s'au urmatu un'a dupa alt'a in entusiasmulu celu mai inflacaratu.

Avemu bucuria a comunicá o depesia dupa Monitoriu care da detaile asupr'a receptiuniloru ce au urmatu, a dóu'a di dupa sosirea M. S. in Iasi, cum si discursulu ce a tinutu Domnitoriulu Romaniei cátra cetatienii din a dóu'a capitala a Sea.

Iasi 30/18 Augustu.

M. Sea Domnitoriulu a primitu astadi la 12 ore inaltulu cleru, autoritátile civili si militare precum si unu numeru insemnatu alu notabilitátiloru ce se aflau in Iasi. Dupa ast'a toti dnii consuli s'au presentatu M. S. La 2 ore M. S. a visitatu penitentiariulu centrale, spitalulu Gregorianu pentru copii gasiti, spitalulu

alienatoru oela Goli'a. Aicea M. S. a visitatu și cas'a apelor de unde se împarte apă în orasiu, pe urma M. S. s'a suitu în turnulu celu mare spre a contempla pozițiunea Iasilor care a placutu foarte Mariei Sele.

„Sera pe la 7 ore M. S. a esitu la preumblare la Copou, de aci s'a coboritu în gradina publica unde, cá pretotindenea, a fostu primitu cu celu mai mare entusiasm. La esirea M. S. din gradina totu publiculu a strigatu de trei ori: Ura! (Tr. Carp.)

Iasi 4 Septembrie.

În asta sera cetatienii Iasiului s'au preumblatu pe strade cu muzice și cu tortie aclamandu pe M. Sea. O splendida iluminatie lumina acestu spectacolu; manifestatiunea a plecatu din curtea Mitropoliei precedata de Em. S.; în marsiulu seu, ea s'a opritu la residentia M. S., unde elevii scolei de muzica au intonatu unu imnu compus intradinsu pentru acesta ocaziu. M. S. a multiimitu din balconu aretandu parerea sea de reu de a fi neoitu sa plece atatu de curendu din acestu orasiu, care l'a primitu cu o iubire atatu de caldura. Poporulu a respunsu prin urari puternice care a indemnatu pe M. S. sa se cobore în strada în mijloculu lui, fara nici o suita, atunci entusiasmulu poporului merse pana alu purta în triumfu la resedinta Sea. Notabilii cari erau în capulu manifestatiunii au fostu primiti de M. S. în salonulu, unde E. S. le-a esprimitu profund'a recunoscintia și asigurările cele mai sincere de devotamentulu din partea locuitorilor Iasieni cari suntu cetatieni ai Romaniei, adaogendu ca dorintia lor cea mai ardentă este de alu putea revede catu mai curendu în sinulu lor. M. S. a respunsu ca este profundu miscatu de aceste manifestatiuni și ca unu suveranu candu intalnesce nisce asemenea simpatii, chemarea lui este usioru de indeplinitu: cuvintele acestea au fostu coperite de aclamatiuni prelungite repetate de poporulu care era pe strade. M. S. a mai petrecutu o ora în salonu vorbindu cu fia-care în deosebi, dupa retragerea M. S. poporulu aclamandu-lu din nou s'a preumblatu prin strade strigandu: Traiesca M. S. Carolu I! Traiesca Romania!

Iasi 5 Septembrie.

M. S. Domnitoriulu a tinutu astadi pe la 8 ore dimineti'a o visita militara. La 11 a plecatu la Cristesci la D. A. Mavrocordato, unde a dejunatu, D. Mavrocordato a avutu onore a areta caii sei M. S. și iau prezentatu pe cei mai frumosi din ei. M. S. întorcendu-se în Iasi a visitatu trei din cele mai insemnate magasi. Pe la 8 ore sera o promonada cu tortie a trecut pe ferestrele M. S.; mii de omeni erau în cortegiu, persoanele cele mai notabile erau în frunte, purtandu tortie. Entusiasmulu era la culme; o deputatiune a avutu onore a se presenta M. S. și a esprima parerea de reu ca M. S. pleca asiá de curendu din mijloculu lor. M. S. Domnitoriulu dupa ce a respunsu deputatiunii în modulu celu mai gratiosu a esitu pe josu în mijloculu poporului care striga: Ura! sa traiesca Carolu I! Liniscea cea mai perfecta a domnitu fara cá autoritatea se fi fostu nevoita a interveni intru catu de putinu de-si cumu amu disu adunarea era de mii de omeni. Mane M. S. D. pleca la 7 ore dimineti'a.

Iasi 5 Septembrie.

M. S. Domnitoriulu a plecatu pe la 8 ore în cea mai perfecta sanetate; a fostu intovarasitu de tote persoanele de distinctie ce erau în Iasi pana la post'a Poenii, marginea judetiului. Em. S. Mitropolitulu a intovarasitu pe M. S. pana în dealu la Repedeá.

Comunele Buciumu și Poenii au facutu fia-care arcuiri de triumfu și asteptandu sub ele, a urcatu pe M. S. în trasura.

M. S. vine dreptu la Bucuresci, prin Tecuciu, Bazeu, Urziceni. Nu va mai visita acum Brail'a și Galati.

V a r i e t a t i.

*** Demandatiune generala a Imperatului. Maj. Sea imp. dede demandatiune generala cu dno 9 l. c. în privinti'a reduceri armatei și a impartirei noue în statulu regimentelor de infanteria de linia. Deci reg. de inf. pentru venitoriu în tempu de pace au sa custea din patru batalione cu cate patru companii și dintr'o cadre de depositu. Acesta formatiune deodata cu statulu de pace normatu pentru ea se va întreprinde de locu la regimentele armatei de medianopte (la corp. de armata nr. 1, 2, 3, 4, 6, 8 și 10) cu deosebirea celorlalte regim. venetiane, în estu modu, cá din batalionele 1 și 2 și din statulu majoru alu batalionulu 3 sa se forme trei batalione. Companiele 13, 14, 15 și 16 sa forme batalionulu 4, ce se va asedia în statiunile cercului de adausu. Restulu celorlalte 8 comp. de pan' acum (17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 și 24) asemenea se va asedia în statiunile cercului de adausu. Oficierii ce trecu preste numeru 2 trei parti din ei voru remane la reg. și 1 trei'a parte va trece la despartimentele statiunilor cercurilor de adausu. Formatiiunile noue au sa incepa de locu activitatea la regim. de inf. nr. 1, 2, 10, 12, 18, 20, 21, 23, 24, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 51, 58, 60, 61, 67, 68, 72, 73, și 74. La reg. de inf. nr. 3, 6, 9, 15, 30, 33, 35, 56, 76, trecu cele de mai nainte bat. d'antaiu și alu doile în bat. noue 3, companiele 13, 14, 15, 16, 17, și 18 intra în statiunile

de cercu de adausu unde și cele patru comp. de mainainte intra în statu de pace, iara comp. 17 și 18 se desfacu de totu. — Batalionele de venatori se reducu la 4 companii. De asemenea calarimea, corpulu de geniu și trup'a sanitaria. — În privinti'a reducerilor la artilerie voru urma desluciri deosebite.

*** Tergulu Sabiului de toamna fiindu favoritu de tempu, fu foarte cercetatu și viciu. Cu tote aceste cumparaturile au fostu mai rari, pentruca lips'a de banii i face pre omeni de-si tragu multu sem'a pana sa dea crucerulu din mana. Cerealele și canep'a au fostu bine reprezentate. Bucatele și alti articuli de casa se cautara binisoru. Unsorea pentru esportu 23 fl. de maja; seu topitu 36 f. 50 xr.; seu uscatu de vita 18 fl.; lumini de seu 30 fl.; lana (cigaria) 58 fl. 50 xr.; cecalalta 40 fl. 50 xr.; canep'a (au cadiutu pana la) 12 fl. maj'a. O paruchia de pei de bou 26—34 fl., — de vaci 16 f. — 22 f. — Tergulu de vita ce au precesu, inca nu fu de lauda, cornute s'a vendutu la 2400 pretiulu varia între 80—130 f.; cai frumosi n'au fostu, din cei ce au fostu abia s'a petrecutu 600 darabe; oile și porcii inca n'au avutu mare trecere s'au vendutu 4000 oi în pretiu de 4—10 f.; și 200 porci cam cu 45 f. —

Nr. 18—2

Concursu.

Fiindca stipendistii fundatiunii Franciscu-Iosifiane, ce se afla la Archidiecea noastra greco-resaritena n'au satisfacutu datorintei lor fatia cu statutele acestei fundatiuni se dechiara de vacante, și prin acest'a se escrie concursu pana în 20 Septembrie calendariulu nostru, și adeva:

1) doue stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru studii dela vreo facultate la universitate; și

2) doue stipendii de cate 100 f. eventualminte patru de cate 50 fl. v. a. pentru studentii dela academiile din patria.

Concurentii suntu datori a produce atestatu de maturitate, de paupertate, de moralitate și de botezu, ca suntu de religia greco-orientale și din archidiecea noastra, care pana la terminulu susu insemnatu au a si le inainta Escelentiei Sele Par. Archiepiscopu și Mitropolitulu cá presedintele acestei fundatiuni.

Sabiulu 28 Augustu 1866.

Efori'a archidieceana.

Nr. 20—1

Publicare de concursu.

În comunele armatoare au devenitu vacante statiuniile invetiatoresci și anme:

1. În Sacelu, cu lefa anuala de 120 f., quartiru și lemne de focu.

2. În Sibiulu, cu lefa anuala de 150 f., quartiru și lemne de focu.

2. În Valle pentru unu invetiatoriu cu 200 f., quartiru și lemne de focu și unu adjunctu cu 120 f. pe anu.

4. În Tilisca, pentru unu invetiatoriu cu 230 f. și pentru unu adjunctu cu 100 f. pe anu.

Spre a caroru ocupare se escrie prin acest'a concursu pana în 25 Sept. a. c. st. v.

Doritorii de a ocupa unulu seu altulu din posturile acestea, sa-si inainteze la subscribulu cererile loru timbrate și proviedute cu atestatu de botezu, de moralitate, de studiile gimnasiale, pedagogice seu clericale și de prassa de pana acum pe terenulu invetiatorescu.

Cunoscintia și desteritatea în tipiculu și cantarile bisericesci, suntu neincungiuratu cerute.

Dela concurentii la statiunile de invetiatori în Valle și Tilisca, se ceru celu putinu patru classe gimnasiale, Sabiulu 31 Augustu 1866.

Ioann Hannia,

Prot. și insp. distr. de scole.

Nr. 21—1

Publicare de concursu.

La scola populara rom. gr. res. din Comun'a Siur'a-mare, Scaunulu Sabiului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuala de 100 fl., quartiru gratuitu și lemne de focu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pana la 15 Octombrie c. n. a. c.

Dreptu aceea, ori care doresce a concurge la postululu susunutu, are a-si tramite la Scaunulu protopopescu alu II. alu Sabiului, pre langa petitiune timbrata cu 50 xr.

1. Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, și sporiulu de cl. 1-a celu putinu gimn. micu, și cursulu Pedagogicu în Inst. archidieceana din Sabiulu, și ca este bine procopsitu în tipiculu și cantarile bisericesci.

2. Atestatu de botezu și de purtare morala; acestea pana în terminulu mai susu prefiptu, spre urmare mai departe, sa se asterne la laudatulu Scaunu protopopescu.

Siur'a-mare 30 Augustu 1866.

Efori'a scolei populare gr. or. din Siur'a-mare.